

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Dato: 2. december 2021

Samtlige ministerier mv.

Indberetning fra rigsombudsmanden i Grønland

Ny sammensætning af Naalakkersuisut: Naalakkersuisoq for finanser og indenrigsanliggender, A sii Chemnitz Narup, meddelte 23. november 2021, at hun ønskede at udtræde af Naalakkersuisut. Formand for Naalakkersuisut Múte B. Egede opnåede herefter Inatsisartuts godkendelse af følgende sammensætning af Naalakkersuisut:

- Múte B. Egede (IA) Formand for Naalakkersuisut, naalakkersuisoq for udenrigsanliggender
- Naaja H. Nathanielsen (IA) naalakkersuisoq for finanser, råstoffer, justitsvæsen og ligestilling
- Pele Broberg (N) naalakkersuisoq for erhverv og handel
- Aqqaluaq B. Egede (IA) naalakkersuisoq for fiskeri og fangst
- Mimi Karlsen (IA) naalakkersuisoq for sociale anliggender, arbejdsmarked og indenrigsanliggender
- Peter P. Olsen (IA) naalakkersuisoq for uddannelse, kultur, idræt og kirke
- Kirsten L. Fencker (N) naalakkersuisoq for sundhed
- Kalistat Lund (IA) naalakkersuisoq for landbrug, selvforsyning, energi og miljø
- Paneeraq Olsen (N) naalakkersuisoq for børn, unge og familier
- Mariane Paviassen (IA) naalakkersuisoq for boliger og infrastruktur

A sii Chemnitz Narup udtræder af Naalakkersuisut på baggrund af en skarp kritik fra kommunernes tilsynsråd mod en praksis vedr. boligforsyning i den offentlige boligmasse i Nuuk, som blev indledt i 2015, mens Narup var borgmester i Kommuneqarfik Sermersooq. Som følge af en alvorlig boligmangel har kommunen lejet boliger af private bygherrer og videreudlejet til borgere i kommunen, sideløbende med, at kommunen har indledt et omfattende byggeri. Tilsynsrådet anførte i en udtalelse 9. november 2021, at den anvendte praksis var i strid med kommunalfuldmagtsreglerne, idet kommunens udgifter til erhvervsleje var højere end indtægter ved brugerbetaling. Tilsynsrådet fandt det kritisabelt, at erhvervslejekontrakter i en række tilfælde var indgået uden godkendelse i kommunens økonomiudvalg. Endvidere kritiseredes kommunen for ikke at medvirke til sagens oplysning over for tilsynsrådet.

Narup har i en udtalelse begrundet sin udtræden af Naalakkersuisut med, at tilsynsrådets afgørelse har rokket ved tilliden til hende: ” *Jeg kan selvfølgelig ikke lade en flere år gammel sag fra et tidligere hverv spærre for koalitionen videre arbejde. Derfor trækker jeg mig med omgående virkning* ”.

Det ny medlem af Naalakkersuisut, Mariane Paviassen (IA), var ny i landspolitik, da hun stillede op til valg til Inatsisartut i april 2021. Hun opnåede valg med 242 personlige stemmer. Hun har igennem flere år været særdeles aktiv i modstanden mod udvinding af uran og har været formand for bevægelsen Uraani Naamik (Uran Nej Tak).

Atassut ikke længere støtteparti: Atassut, som hidtil har været støtteparti for landsstyrekoalitionen, meddelte 23. november 2021, at man trak sin støtte til koalitionen. Forud for denne udmelding har Atassut flere gange under Inatsisartuts netop afsluttede efterårssamling gået imod Naalakkersuisuts indstillinger under udvalgsarbejde, dog uden at dette har bragt koalitionen i fare. Det er efterfølgende meldt ud, at Atassut og Demokraatit indgår et 'blåt' samarbejde mhp at fremme liberale værdier. IA-N-koalitionen råder over 16 af Inatsisartuts 31 mandater.

Alvorligt strømnedbrud i Nuuk: Nuuk er i øjeblikket ramt af strømsvigt. Strømmen forsvandt 29. november kl. 23, og der er fortsat ikke etableret en stabil forsyning. Der er etableret nødstrøm med dieselgeneratorer, som dog kun kan levere 80 pct. af sædvanligt forbrug.

Strømnedbruddet bevirkede, at telefon- og internetforbindelser i hele Grønland var nede i flere timer. Sundhedsvæsenet kunne ikke tilgå patientjournaler, hvorfor der alene kunne foretages akutte behandlinger. Ingen butikker i Nuuk var åbne, og det var ikke muligt at bruge kontantautomater. Mange boliger manglede varme og vand.

El- og vandforsyningen blev retableret sidst på eftermiddagen den 30. november, men der fulgte endnu et større nedbrud 1. december. 2. december er der etableret forsyning til prioriterede områder og kritiske funktioner, mens mange boligområder fortsat er uden strøm og vand. Internet- og telefonforbindelser er ikke stabile.

Grønlands Politi og Arktisk Kommando har ydet en ekstraordinær indsats i situationen. Politiet koordinerer den beredskabsmæssige indsats og Arktisk Kommando har bl.a. bistået ved fejlsøgning på kabellinjen, herunder ved at stille helikopterkapacitet til rådighed for forsyningsselskabet Nukissiorfiit.

Nuuk forsynes med strøm fra vandkraftværket ved Utoqqarmiut Kangerluat/Buksefjorden ca. 60 km syd for Nuuk. Det er endnu ikke fastslået, hvor fejlen ligger, men det formodes, at den seneste tids vejrlig med kraftige vinde fra sydøst og sludblandet regn har tynget kablerne ned, så der enten er sket kortslutning eller kabelbrud. Nødstrøm leveres fra det elværk, der var i brug indtil overgang til vandkraft i 1993.

Overtagelse af sagsområde: Naalakkersuisut har meddelt, at man agter at indlede forhandlinger med rigsmyndighederne med henblik på at overtage selskabs-, regnskabs- og revisionsområdet. Det fremgår af Naalakkersuisuts pressemeddelelse, at en overtagelse vil indebære, at lovgivning på området kan tilpasses grønlandske forhold.

Grønland har, jf. selvstyreloven, adgang til at overtage et antal områder, som er opført i lovens bilag I og II. Der blev senest overtaget områder i 2010, hvor råstofområdet og arbejdsmiljø offshore blev overtaget. Grønlands Selvstyre har den lovgivende og udøvende magt inden for overtage sagsområder. Sagsområder, der overtages af selvstyret, finansieres fra tidspunktet for overtagelsen af selvstyret.

Coronasituationen: Smittetallet fortsætter med at stige, og det første Covid19-relaterede dødsfald registreredes 20. november 2021. Der er konstateret omfattende smittespredning i Upernavik, hvorfor der er indført særlige restriktioner for Upernavik med bygder, herunder forsamlingsloft på 20 personer. I Nuuk, hvor smitten har været særligt udbredt blandt skolebørn, har børn mellem 2 og 12 år ikke adgang til de fleste offentlige steder, herunder restauranter og sportsfaciliteter. Der tilbydes vaccine til børn fra 12 år. Der er senest konstateret en omfattende smittespredning i Qasigiannuguit, primært blandt børn.

Mikaela Engell